

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8001	8	VDU, KTU	PMDF, VPI	Politologijos katedra (VDU)

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

POLITIKOS MOKSLŲ METODOLOGIJA IR TYRIMŲ METODAI

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

METHODOLOGY AND RESEARCH METHODS IN POLITICS

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	2
Konsultacijos	1
Seminarai	-
Individualus darbas	5

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurse studijuojami politikos reiškinių mokslinės analizės lygmenys – teorinis, konceptualinis ir metodologinis. Pirmojoje kurso dalyje yra analizuojamos metodologinės politikos mokslinio tyrinėjimo prielaidos, aiškinimo ir supratimo problema, įvairios teorinės/metodologinės politikos tyrinėjimo prieigos, jų reikšmė ir tarpusavio santykis. Antroji kurso dalis skirta politikos mokslų tyrimo metodų (kiekybinių ir kokybinių) bei empirinių duomenų rinkimo technikų studijoms. Trečiojoje kurso dalyje – specializuotame seminare – doktorantai gilinaisi į konkretaus savo tyrinėjimos temos metodologines analizės problemas ir tyrimo metodus.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is aimed at developing theoretical, conceptual and methodological understanding of political science research, and empowering students to apply research methodology and methods in political science, adequate to their research. First, leading theoretical and methodological approaches in contemporary political analysis are discussed, compared and applied in individual research. The second part of the course covers quantitative and qualitative research methods and techniques in political research. A special focus of the course is devoted to the application of research methodology and methods in students' individual projects developed and peer reviewed in the third part of the course.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Šio dalyko studijos yra būtinas pagrindas politikos mokslų disertacijos rengimui. Paskaitų/diskusijų metu analizuojami pamatiniai politikos mokslų teoriniai ir metodologiniai pagrindai.

Dalyko tikslai

Baigę kursą studentai gebės:

- Skirti teorinius politikos mokslinio tyrinėjimo lygmenis;
- Perprasti socialinių mokslų, politinės filosofijos ir empirinių politikos teorijų santykį;
- Analizuoti savo pasirinktą mokslinės analizės objektą šio santykio aspektu ir įvertinti politikos teorijų tinkamumą konkrečios temos mokslinei analizei;
- Taikyti metodologinius tyrinėjimo principus savo pasirinktoje mokslinio darbo temoje;
- Pasirinkti adekvačius tyrinėjimo metodus ir juos korektiškai taikyti;
- Analizuoti, interpretuoti, įvertinti ir pateikti empirinius duomenis.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1. Ontologija ir epistemologija politikos moksluose. Analizuojamas jų santykis ir dermė.
2. Teorijos, metodologija ir metodai politikos analizėje; empirinių ir normatyvinių politikos teorijų išskyrimas ir jų santykis.
3. Weber ir Durkheim tradicijos politikos moksluose. Istorinės genetinės metodologijos reikšmė

ir sociologinių teorijų įtaka politikos studijoms.

4. Institucionalizmas ir neoinstitucionalizmas. Studijuojamas institucionalizmas, kaip pirmoji politikos mokslo metodologija ir jos transformacijos.
5. Biheaviorizmas – šiuolaikinio politikos mokslo pradžia. Įtaka ir reikšmė.
6. Funkcionalistinė metodologija ir jos sąlygotos empirinės (vidurio lygmens) politinės analizės teorijos.
7. Racionalaus pasirinkimo teorija politikos moksluose.
8. Lyginamosios metodologijos vieta ir reikšmė politikos tyrinėjimuose.
9. Konstruktyvizmo įtaka politikos mokslams.
10. Politikos mokslų paskatintos teorijos ir metodologiniai požiūriai.
11. Tyrimo dizainas ir tyrimo procesas.
12. Kiekybinių ir kokybinių tyrimų skirtys.
13. Mokslinės problemos formulavimas, hipotezių ir tyrimo klausimų kėlimas, tyrimo plano sudarymas.
14. Politikos tyrimų strategijos ir metodai.
15. Apklausos taikymo galimybės ir apribojimai. Interviu technikos.
16. Dokumentų analizė. Kiekybinė ir kokybinė turinio analizė.
17. Diskurso samprata ir diskurso analizės metodai.
18. Antrinė duomenų analizė ir jos taikymas politikos tyrimuose.
19. Trianguliacija - įvairių tyrimo metodų derinimas politinių procesų analizės lauke.
20. Kiekybinių ir kokybinių duomenų analizės ir interpretacijos problemos.
21. Politikos tyrimų etika ir kokybės nustatymo principai.
22. Mokslinio ir taikomojo pobūdžio tyrimo ataskaitos rengimas ir pristatymas.
23. Praktinis tyrimo metodologijos ir metodų taikymas konkrečioje temoje.
24. Baigiamoji diskusija. Kurso aptarimas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Dalyvavimas seminaruose diskusijose – 30 proc.; savo tyrinėjamos temos metodologinių prieigų prezentacija – 30 proc.; baigiamasis rašto darbas ir diskusija su dėstytojais – 40 proc. pažymio.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Goodin, R. (ed.). <i>The Oxford Handbook of Political Science</i> . Oxford University Press, 2011.
2.	Goodin, R.; Klingeman H. (eds.). <i>A New Handbook of Political Science</i> . Oxford University Press, 2000.
3.	Burnham, P.; Lutz, K. G.; Grant, W.; Zig, L.-H. <i>Research Methods in Politics</i> . New York: Palgrave Macmillan, 2 nd ed., 2008.
4.	Hay, C. <i>Political Analysis</i> . Palgrave Macmillan, 2002.
5	March, D.; Stoker G. (eds.). <i>Theory and Methods in Political Science</i> . Palgrave Macmillan, 2010.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Allan, K. <i>Social and Sociological Theory. Visualizing Social World</i> . Sage, 2013.
2.	Denzin, N.; Lincoln, Y. (eds.). 2000. <i>Handbook of Qualitative Research</i> . London: Sage.
3	Krippendorff, K. <i>Content Analysis: An Introduction to its Methodology</i> . Los Angeles: Sage, 2013.
4	Kuhn, T. S. <i>Mokslo revoliucijų struktūra</i> . Vaga, 2003.
5	Norkus, Z., Morkevičius, V. <i>Kokybinė lyginamoji analizė</i> . Kaunas: Lietuvos HSM duomenų archyvas, 2011.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil • Nr •	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1	Regina Jasiulevičienė	VDU	Prof. Dr.	r.jasiuleviciene@pmdf.vdu.lt
2.	Kristina Juraitė	VDU	Doc. Dr.	k.juraite@pmdf.vdu.lt
3.	Algis Krupavičius	KTU	Prof. Dr.	pvai@ktu.lt
4.	Liudas Mažylis	VDU	Prof. Dr.	l.mazylis@pmdf.vdu.lt
5.	Vaidas Morkevičius	KTU	Doc. Dr.	vaidas.morkevicius@ktu.lt
6	Iлона Tamutienė	VDU	Doc. Dr.	i.tamutiene@pmdf.vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8002	4	VDU	PMDF	

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

POLITIKOS MOKSLŲ METODOLOGIJA IR TYRIMŲ METODAI. SPECIALIZUOTAS SEMINARAS

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

SPECIALIZED SEMINAR OF METHODOLOGY AND RESEARCH METHODS IN POLITICAL SCIENCE

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	-
Konsultacijos	1
Seminarai	1
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Specializuotame seminare doktorantai gilinais į konkrečius kiekybinių ir kokybinių tyrimų metodologijos ir metodų probleminius aspektus, dažniausiai išskylančius, nagrinėjant šiuolaikinius politikos procesus. Didelis dėmesys skiriamas individualių tyrimo projektų rengimui, tyrimo instrumentų konstravimui, duomenų rinkimui, jų analizei bei atlikto tyrimo duomenų kokybės analizei. Studentai rengia savo darbus, konsultuodamiesi su dėstytojais ir pristato juos seminaruose, kritiškai vertina kolegų parengtų tyrimo projektų ataskaitas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

During the seminars, doctoral students deepen their knowledge of specific issues most frequently encountered in quantitative and qualitative research methodologies and techniques when researching modern political processes. The main focus is on individual research projects, their design, research instruments construction, data collection, data analysis, research quality assurance. Doctoral students develop their research project in consultation with lecturers and present them in seminars; they are also involved in peer evaluation, while critically assessing research reports developed by their colleagues.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Seminarų metu doktorantams suteikiama galimybė susipažinti su tyrimo metodologiniais ir procedūriniais principais, išbandyti tyrimo dizainą ir atlikti pilotinį tyrimą pasirinkta tema, taikyti konkrečias empirinių tyrimų strategijas bei metodus, kritiškai įvertinti tyrimo rezultatus.

Dalyko tikslai

Spec. seminarų tikslas - ugdyti studentų metodologines ir analitines kompetencijas: atpažinti, įvertinti, spręsti tyrimo metu kylančias problemas, taikyti kiekybinius ir kokybinius tyrimo metodus.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1. Seminaro temų ir užduočių pristatymas. Supažindinimas su seminarų turiniu, struktūra, individualaus darbo metodika, atsiskaitymo reikalavimais.
2. Tyrimo procesas ir tyrimo dizainas. Aptariamos bendrosios metodologinės socialinio tyrimo planavimo ir organizavimo problemos.
3. Mokslinės problemos formulavimas, hipotezių ir tyrimo klausimų kėlimas, tyrimo plano sudarymas. Analizuojami mokslinių tyrimų pavyzdžiai, aptariami įvairūs tyrimo dizainų tipai.
4. Praktinės tyrimo dizaino kūrimo problemos. Seminaro klausytojų parengtų tyrimo dizaino projektų pristatymai, vertinimai, aptarimai.
5. Apklausos taikymo politikos mokslų tyrimuose galimybės ir apribojimai. Analizuojamos apklausų technikos, imties sudarymo būdai, nagrinėjami klausimyno konstravimo ir duomenų analizės klausimai.

6. Giluminiai interviu ir fokus grupės diskusijos. Šioje temoje klausytojai nagrinėja kokybinio interviu technikoms būdingas procedūras – duomenų rinkimo, analizės ir vertinimo kriterijus.
7. Dokumentų analizė. Kiekybinė ir kokybinė turinio analizė. Aptariamos dokumentų analizės metodo taikymo galimybės politikos mokslų tyrimuose. Nagrinėjami kiekybinės ir kokybinės turinio analizės pasirinkimo ir taikymo kriterijai.
8. Diskurso analizė. Šioje temoje klausytojai studijuoja diskurso analizės tyrimo strategijos principus, kritiškosios diskurso analizės metodologines nuostatas, aiškinasi jos pritaikymo būdus politikos mokslų tyrimų lauke.
9. Antrinė duomenų analizė. Duomenų archyvų analizė ir jų taikymo politikos tyrimuose aptarimas. Trianguliacija - įvairių tyrimo metodų derinimas politinių procesų analizės lauke. Tyrimo pavyzdžių analizė ir aptarimas.
10. Kokybinė lyginamoji analizė. Šioje temoje aptariami lyginamųjų tyrimų organizavimo, duomenų rinkimo ir rezultatų vertinimo klausimai.
11. Tyrimo kokybės vertinimo kriterijai. Nagrinėjami kokybiniams ir kiekybiniams tyrimams keliami reikalavimai – validumas, patikimumas, objektyvumas, reprezentatyvumas, tyrimų etikos principai.
12. Mokslinio ir taikomojo pobūdžio tyrimo ataskaitos rengimas ir pristatymas. Pilotinio tyrimo ataskaitų pristatymas, vertinimas ir aptarimas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Tyrimo dizaino pristatymas – 20 proc., tyrimo ataskaita - 50 proc., recenzijos - 30 proc.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Krippendorff, K.(2013). <i>Content Analysis: An Introduction to its Methodology</i> . Los Angeles: Sage.
2.	Norkus, Z., Morkevičius, V. (2011). <i>Kokybinė lyginamoji analizė</i> . Kaunas: Lietuvos HSM duomenų archyvas.
3.	Burnham, P.; Lutz, K. G.; Grant, W.; Zig, L.-H. (2008) 2 nd ed. <i>Research Methods in Politics</i> . New York: Palgrave Macmillan.
4.	Denzin, N.; Lincoln, Y. (eds.). 2000. <i>Handbook of Qualitative Research</i> . London: Sage.
5.	March, D.; Stoker G. (eds.). (2010). <i>Theory and Methods in Political Science</i> . Palgrave Macmillan.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Bitinas, B.; Rupšienė, L.; Žydžiūnaitė, V. (2008). <i>Kokybinių tyrimų metodologija</i> . Vadovėlis. Klaipėda: Jokužio leidykla-apaustuvė.
2.	Vaitkevičius, R.; Saudargienė, A. (2006). <i>Statistika su SPSS psichologiniuose tyrimuose</i> . Kaunas: VDU
3.	Gray, D. (2004). <i>Doing Research in the Real World</i> . London: Sage.
4.	Gibbs, G. (2011). <i>Analyzing Qualitative Data</i> . London: Sage.
5.	Schutt, R. K. (2009). <i>Investigating the Social World</i> . Boston: Pive Forg Press, 6 th ed.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Ilona Tamutienė	VDU	Doc. Dr.	i.tamutiene@pmdf.vdu.lt

2.	Kristina Juraitė	VDU	Doc. Dr.	k.juraite@pmdf.vdu.lt
3.	Vaidas Morkevičius	KTU	Dr.	vaidas.morkevicius@ktu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8003	6	VDU	HMF	Filosofijos katedra

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

ŠIUOLAIKINĖ KONTINENTINĖ POLITINĖ FILOSOFIJA

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

CONTEMPORARY CONTINENTAL POLITICAL PHILOSOPHY

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	0,56 kr.
Konsultacijos	0,56 kr.
Seminarai	1,13 kr.
Individualus darbas	3,75 kr.

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso metu kritiškai diskutuojamos kontinentinės politinės filosofijos teorijos, svarbiausios idėjos, argumentai, sąvokos ir tekstų poetika. Nagrinėjamos temos remiasi prieštaravimų principu ir negatyviosios dialektikos metodu, politinės filosofijos ir politinės sociologijos, politinės antropologijos ir politinės ekonomikos dialogu. Svarstomas politiškumas, politiškumo kūrimas ir gaminimas, jo distribucija, politiškumo analizės paradigmos. Nagrinėjama klasės, valdžios prigimtis, asmeninio sprendimo galimybė, valstybės ir modernizacijos bei revoliucijos santykis. Kontinentinės politinės filosofijos seminaro metu bus nagrinėjami kai kurie šios krypties autoriai, o kurso turinys keisis kas metai.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course critically discusses continental theories of political philosophy, main ideas and arguments, concepts and poetics of texts. Considered topics is based on the principle of contradiction and method of negative dialectics, on the basis of dialogue between philosophy and political sociology, anthropology and economy. The concept of political, creation and production of the political, distribution of the one, paradigms of analysis of political are discussed in the course. The ideas of class, power, possibilities for individual choice, relations between state and modernization and revolution are interpreted. Some authors of continental political philosophy will be considered in the seminar and content of the course will be changed every year.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Šiuolaikinių politinės filosofijos supratimas padės rašyti disertacijas ir mokslo tiriamuosius darbus politikos mokslų, politinės sociologijos, politinės antropologijos ir psichologijos, politinės ekonomikos srityse.

Dalyko tikslai

Kursas siekia suprasti svarbiausias šiuolaikinės kontinentinės politinės filosofijos teorijas, sąvokas bei išmoksi jas analizuoti remiantis skirtingomis paradigmomis ir metodais.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1. Politiškumo sąvoka, jos istoriškumas: abstraktumas ir konkretumas, turinio raida. Šiandieninis politiškumo kūrimas ir gaminimas, distribucija, politiškumo analizės paradigmos. Politinės filosofijos santykis su politine antropologija/sociologija/psichologija/ekonomika. Politinis praxis ir institucijos kilmė, politinio naratyvo funkcijos.
2. Pagrindinės sąvokos: transcendencija/utopija vs gyvenamasis pasaulis; politinis mitas/viešpataujantis pasakojimas vs kasdienė politika; viešasis interesas vs asmeninis geismas; asmeninis suvokimas vs komunikacinis protas; individualizmas vs komunitarizmas; esencializmas vs konstruktyvizmas; masės vs elitas vs vid.klasė; laisvė formų įvairovė vs pareiga; laisvas pasirinkimas vs įtikinėjimas/manipuliacija; realus interesų atstovavimas vs spektaklio

visuomenė; laisvas politinis žaismas vs disciplina/režimas; asmens raida vs subjekto reguliavimas; saviorganizacija/savivalda vs valstybė; suverenumo formų įvairovė.

3. Politiniai procesai: prieštaravimo ir konflikto reikšmė. Pagrindinių prieštaravimų paieška: dėl egoizmo (T. Hobbes); dėl susvetimėjimo ir mąstymo formų bei turinio nesuderinamumo (Hegelis), dėl gamybos formų (pamatinių struktūrų) ir gamybinių santykių prieštaravimo (K. Marxas), dėl hegemonijos (struktūros) ir didelių grupių (tautinių, rasinių, klasinių) neatitikimo; dėl tautų ir klasių kovos.
4. Luominis, klasinis ir tautinis sąmoningumas. G. Lukacs klasinio sąmoningumo teorija. Klasė vs asmens egzistencija. Naujosios klasės: nomenklatūra vs biurokratija, kūrybinė ir meritokratinė klasės. Klasių teorijos silpnimai ir jos kritika.
5. Totalitarizmo ir autoritarizmo kritika H. Arendt, K. Popper, F. Hayek, T. Adorno it kt. Tyrinėjimuose.
6. Politinio veiksmo teorija. Politinio lauko ir politinės arenos samprata. Diskusija dėl individo vaidmens. Linijinės istorijos ir esencializmo kritika. Daugialinijiškumas ir bifurkacijos samprata.
7. Revoliucijos teorija. Valstybės ir revoliucijos santykis. Revoliucinis mąstymas ir nuolatinio kismo teorija. Įsikitinimo samprata.
8. Naujosios politinės galios teorijos. Diskursas ir geismas. M.Foucault: diskursyvių formacijų ir geismo kritika.
9. Politinės lyderystės teorijos. Pono ir tarno dialektika. Lyderystės ir meistrystės dialektika. Politinės triksterystės samprata. Kolektyviniai mąstymo archetipai, suvokimo schematizmas ir asmens sprendimas.
10. Spektaklio visuomenės kritika ir tarptautinis situacionizmas. Kapitalo, visuomenės spektaklizacijos ir manipuliacijos raida.
11. Negatyvioji politikos dialektika: vienmačio racionalumo, modernizacijos sąlygų ir komunikacinio proto reikšmės teorijos (M. Horkheimer, T. Adorno, H. Marcuze, W. Reich, J. Habermas).
12. Mažosios politikos samprata. Mažoji literatūra, nehegemoniniai ryšiai, naujų ir alternatyvių suvokimo schemų aiškinimas (po G. Deleuze, F. Guattari).
13. Lakanizmo-hegelizmo kairioji filosofija: Sl. Žižek.
14. Politinio disidentizmo, frakciškumo, nukrypimo, inovacijos, kūrybingumo sampratos. XX-XXI amžiaus Vidurio ir Rytų emigracijos ir disidentų politinė filosofija (Eurazijos sąjūdis, N. Berdiajevas, A. Solženycinas, V. Bukovskis, V. Havelas, V. Tismaneanu, J. Kubik, A. Štomas ir kiti);

Studijų metodai: paskaitos, diskusijos kurso temomis, individualios konsultacijos dėl kūrybinio esė, baigiamojo kūrybinio esė rašymas ir diskusija apie ją.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų rašto darbas ir seminarai – 50 % ,
Egzamino rašto darbas (kūrybinis esė) – 50 %

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Mouffe Ch. (2005). <i>On the Political</i> . London: Taylor & Francis,
2.	Mouffe Ch. <i>The Return of the Political Phronesis</i> London: Verso. 1993.
3.	Ranciere J. <i>Dissensus: On Politics and Aesthetics</i> . London: Continuum, 2010
4.	Подорога В. (2010) <i>Апология политического</i> . Москва: ГУ ВШЭ
5.	Mažeikis G. (2012). <i>Po Pono ir tarno. Meistrystės ir liderystės dialektika</i> . Kaunas: Kitos knygos.
6.	Mažeikis G. (2013). <i>Įsikitinimai: sąmoningumo metamorfozės</i> . Kaunas, Kitos knygos.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Habermas J. (2002). <i>Modernybės filosofinis diskursas</i> . Vilnius: Alma littera.

2.	Habermas J. (2001). <i>On the Pragmatics of Social Interaction. Preliminary Studies in the Theory of Communicative Action</i> . Cambridge, Mass : MIT Press
3.	Horkheimer M., Adorno T. (2006). <i>Apšvietos dialektika</i> . Vilnius: Margi raštai.
4.	Debord G. (2006). <i>Spektaklio visuomenė</i> . Kaunas: Kitos knygos.
5.	Foucault M. (1998). <i>Disciplinuoti ir bausti: kalėjimo gimimas</i> . Vilnius, Baltos lankos.
6.	Foucault M. (1998). <i>Diskurso tvarka</i> . Vilnius, Baltos lankos.
7.	Havel V. (1995). <i>Kas žmogaus galioje</i> . Vilnius: Vaga.
8.	Marcuse H. (1972). <i>Counterrevolution and Revolt</i> . Boston: Beacon Press
9.	Marcuse H. (1964). <i>One-Dimensional Man: Studies in the Ideology of Advanced Industrial Society</i> . Boston: Beacon.
10.	Holland, E. W. (1999). <i>Deleuze and Guattari's Anti-Oedipus: Introduction to Schizoanalysis</i> . London and New York: Routledge.
11.	Rancière (2006) . <i>Hatred of Democracy</i> . London : Verso.
12.	Hardt M., Negri A. (2000). <i>Empire</i> , Harvard University Press, 2000.
13.	Солженицын А. (1973) <i>Архипелаг ГУЛаг</i> , т. 1. YMCA-PRESS, Paris.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Gintautas Mažeikis	VDU	prof. dr.	g.mazeikis@pmdf.vdu.lt
2.	Tomas Kavaliauskas	VDU	Doc.dr.	

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8004	6	VDU	Politikos mokslų ir diplomatijos	Socialinės ir politinės teorijos

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Šiuolaikinė analitinė politinė filosofija

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

Contemporary analytical political philosophy

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	0,56 kr.
Seminarai	0,56 kr.
Konsultacijos	1,13 kr.
Individualus darbas	3,75 kr.

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas tyrinėja šiuolaikinę analitinę politinę filosofiją pasirinktinai, priklausomai nuo studijuojančių doktorantų ir profesoriaus interesų: utilitarizmo, konsekvencelizmo, deontologijos, komunitarizmo, liberalizmo, pragmatizmo politinės filosofijos kryptis, aptaria jų svarbiausias koncepcijas, samprotavimo metodus, euristiką, skirtingų mokyklų sąsajas. Tyrinėjimų metu siekiama suprasti ir išmokyti naudotis analitinės filosofijos metodais (argumentacija, aporijomis, paradokais, antinomijomis, sofizmų kritika, logikos ir poetikos priemonėmis, kalbinių žaidimų teorija), aiškinti analitinės (plačiaja prasme) politinės filosofijos teorijas, idėjas, argumentus, opozicijas, kritinius ir kitus samprotavimų metodus.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course researches Contemporary Analytical political philosophy by choosing of object according to interests of Ph. D. students and Professor. Different schools of political philosophy: utilitarianism, consequentialism, communitarianism, deontology, liberalism, analytical, pragmatism, their main concepts, methods of consideration, heuristics, and relations will be considered in the course. It will learn, understand and use the instruments of contemporary analytical philosophy (argumentation, aporias, paradoxes, antinomies, critics of sophisms, other means of logic and poetic, theory of language games and others) in the process of researches. The course will present analytical political theories, ideas, arguments, oppositions, critical and other methods of considerations.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Dalykas reikšmingas studijuojantiems liberalizmo bei dešiniąsias ideologijas, JAV, Didžiosios Britanijos ir Skandinavijos kraštų politinės filosofijos tradiciją, bei su ja susijusias vertybės gerovės, piliečių laisvių ir prievolių idėjas, jų argumentavimo būdus.

Dalyko tikslai

Studijuoti analitinės politinės filosofijos svarbiausias idėjas, principus ir jų argumentavimo būdus.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1. Analitinės politinės filosofijos idėja ir jos istorija. Analitinės filosofijos idėja ir jos istorija. Politinės analitinės filosofijos gimimas. B. Russelo įtaka.
2. Analitinio filosofinio argumentavimo principai ir metodai. Analitinės filosofijos euristika: argumentavimo logika, sofizmų kritika, paradoksų, antinomijų, aporijų analizė ir kritika. Idėjų ir vertybių analizė, jų turinio istorinė-politinė sklaida ir politikos principų formavimas.
3. Kalbinių žaidimų teorija ir jos taikomumas politinei sferai, L. Wittgensteino įtaka.
4. Pagrindinės kryptys: Utilitarizmo, deontologijos, konsekvencializmo, komunitarizmo, politinio liberalizmo, pragmatizmo teorijos.
5. Pirminių šaltinių problema: prigimtinė teisė. Natūralūs kūnai ir socialinės teisės.

6. Etninis ir teisinis subjektai. Teisės neutralumo idėja.
7. Teisingumo teorijos.
8. Socialinės sutarties teorijos.
9. J. Rawlso politinė filosofija.
10. M. Oakeshotto politinė filosofija
11. R. Nozick'o minarchizmo arba minimalios valstybės teorija. Britų anarchizmo filosofija: S. Newman. Postanarchizmo teorija.
12. R. Dworkino politinės teisės filosofijos idėjos.
13. Analitinė filosofija ir idėjų istorija: I. Berlinas ir jo pasekėjai.
14. Libertarizmo/avarchizmo versus komunitarizmas diskusija: M. Sandel, Ch. Taylor ir kt.
15. Pragmatizmo politinė filosofija: J. Dewey, R. Rorty politiniai-filosofiniai samprotavimai,
16. W. E. Connolly pliuralizmo ir agonistinės demokratijos teorijos.

Studijų metodai: paskaitos, diskusijos kurso temomis, individualios konsultacijos dėl kūrybinio esė, baigiamojo kūrybinio esė rašymas ir diskusija apie ją.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas ir darbas seminaruose – 50 % pažymio,
Egzaminas – 50 % pažymio.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	David Braybrooke. Analytical Political Philosophy: From Discourse, Edification. University of Toronto Press, 2006.
2	Forst Rainer. Contexts of Justice. Political philosophy beyond Liberalism and Communitarianism. Berkeley: University of California Press, 2002.
3	Freeman Samuel. Justica and Social Contract. Essay on Rawlsian Philosophy. Oxford: Oxford University Press, 2007.
4	Rawls J. 2002. Politinis liberalizmas. Vilnius: Eugrimas.
5	Nozick, R. 2003. Anarchija, valstybė ir utopija. Eugrimas. Vilnius.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Berlin I., Vienovė ir įvairovė: žvilgsniai į idėjų istoriją, vert. A. Jokubaitis, Vilnius: Amžius, 1995.
2	Jokubaitis, A. 2005. Trys politikos aspektai: praktika, teorija, menas. V.: Vilniaus universiteto leidykla.
3	Jokubaitis, A. 2003. Liberalizmo tapatumo problemos. V.: Versus Aureus.
4	Šiuolaikinė politinė filosofija: antologija (1998) (sud. János Kis). Vilnius, Pradai, 1998.
5	Mickūnas A. 2007. Demokratija šiandien. Vilnius: Versus aureus.
6	Hayek F.A. von. Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė, Vilnius 1998
7	Dworkin R. 2004. Rimtas požiūris į teises. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjunga.
8	Dworkin R. 2005. Teisės imperija. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla.
9	Dworkin, R. 2006. Principo reikalas. Vilnius: Lietu- vos rašytojų sąjungos leidykla.
10	Russel B. Political ideals. London: Routledge, 1977.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
	prof. dr. Gintautas Mažeikis	VDU	Prof.dr.	g.mazeikis@pmdf.vdu.lt
	prof. dr. Auksė Balčytienė		Prof.dr.	a.balcytiene@pmdf.vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8005	6	Lietuvos karo akademija		Politikos mokslų

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Tarptautinių santykių teorijos

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

Theories of International Relations

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	
Konsultacijos	0.5
Seminarai	0.5
Individualus darbas	5

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas - išstudijuoti pagrindines koncepcijas ir požiūrius tarptautinių santykių teorijos srityje. Studentai bus supažindinami su analitinių lygmenų skyrimo prieiga ir kitais dominuojančiais požiūriais į tarptautinių santykių prigimtį, įskaitant realizmą, liberalizmą, konstruktyvizmą, "anglų mokyklą", neomarksizmą, postmodernizmą ir kt. Kursas orientuotas ne tik į nuoseklią pažintį su teorijomis, bet ir į analitinio ir kritinio mąstymo įgūdžių šioje srityje ugdymą.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course aims to overview of key concepts and approaches in the field of international relations theory. Students will be familiarized with levels-of-analysis and the other dominant approaches to international relations, including realism, liberalism, constructivism, the English school, neo-Marxism, and post-modernism. Along with familiarizing students with international relations theories, a key goal of this course is building analytic and critical thinking skills.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Doktorantai, išklause kursą gebės išsamiai susipažinti su pagrindiniais teoriniais aiškinamaisiais tarptautinių santykių modeliais ir paradigmomis; argumentuotai pagrįsti savo teorinės pozicijos pasirinkimą ir formuluoti savarankiškus apibendrinimus; savarankiškai plėtoti teorines, pasaulio pažinimą lengvinančias, idėjas ir savarankiškai generuoti teorinių modelių modifikacijas.

Dalyko tikslai

Kurso tikslas - išstudijuoti pagrindines koncepcijas ir požiūrius tarptautinių santykių teorijos srityje. Studentai bus supažindinami su analitinių lygmenų skyrimo prieiga ir kitais dominuojančiais požiūriais į tarptautinių santykių prigimtį, įskaitant realizmą, liberalizmą, konstruktyvizmą, "anglų mokyklą", neomarksizmą, postmodernizmą ir kt. Kursas orientuotas ne tik į nuoseklią pažintį su teorijomis, bet ir į analitinio ir kritinio mąstymo įgūdžių šioje srityje ugdymą.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Kursą sudaro keturios sudėtinės dalys. Įvadinėje dalyje susipažįstama su teorinių studijų tradicijomis socialiniuose moksluose. Studijuojamos temos: tarptautinių santykių teorijos objektas, tarptautinių santykių disciplinos formavimasis, šiuolaikiniais tarp-paradigminiai debatai. Antroje dalyje studijuojamas vadinamasis tarptautinių santykių *mainstream*'as – realizmas, liberalizmas ir jų atmainos, vertinama jų aiškinamoji galia. Trečiojoje dalyje susipažįstama su alternatyviosiomis teorijomis ir metodologijomis: marksizmas, post-pozityvumas, konstruktyvizmas ir kt. Taip pat vertinamos jų taikymo galimybės ir apribojimai. Baigiamojoje kurso dalyje apžvelgiami analitiniai tarptautinių santykių tyrimo lygmenys ir jų teorinė refleksija: tarptautinė sistema, regioninis lygmuo, nacionalinis lygmuo, subnacionalinis lygmuo ir individualus lygmuo. Pagrindinis studijų metodas – individualus darbas su nurodytais tekstais, apžvalginio straipsnio arba recenzijos rengimas ir individualios konsultacijos.

Studijų pasiekimų vertinimas

Mokslinis straipsnis (arba recenzija) su dėstytoju suderinta tema – 70 proc., diskusija su dėstytoju kurso turinio tematika – 30 proc.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Dunne T., Kurki M., Smith S., eds., International Relations Theories: Discipline and Diversity, Oxford: Oxford University Press (1st edition – 2006, 2nd edition – 2010).
2.	Jackson R., Sørensen G., Introduction to International Relations. Theories and Approaches, Oxford: Oxford University Press (1st edition - 1999, 2nd edition - 2003, 3rd edition – 2006, 4th edition - 2010).

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Hollis M., Smith S., Tarptautiniai santykiai: aiškinimas ir supratimas, iš anglų kalbos vertė M. Mikelaitytė, Vilnius: Tyto alba, 1998.
2.	Burchill S., Linklater A., Devetak R. et al. Theories of International Relations. New York: Palgrave Macmillan, 2005
3.	Calsnasnaes W. et al. Handbook of International Relations. Trowbridge: SAGE, 2002.
4.	Booth K., Smith S., sudar., Tarptautinių santykių teorija šiandien, iš anglų kalbos vertė A. Degutis, Vilnius: Algarvė, 2000.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Gediminas Vitkus	LKA	prof.dr.	gediminas.vitkus@tspmi.vu.lt
2.	Regina Jasiulevičienė	VDU	prof.dr.	r.jasiulevičienė@pmdf.vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8006	6	VDU	PMDF	Regionistkos

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

SAUGUMO STUDIJOS PO ŠALTOJO KARO

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

SECURITY STUDIES AFTER THE COLD WAR

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	
Konsultacijos	30
Seminarai	
Individualus darbas	130

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso metu analizuojami įvykiai ir procesai pasaulyje po Šaltojo karo. Ypatingas dėmesys skiriamas bendradarbiavimo saugumo srityje tarp skirtingų veikėjų (valstybių, tarptautinių organizacijų ir NVO) formoms, pasiekimams, kliūtims ir perspektyvoms aptarti. Tiriama naujausi įvykiai, procesai, sprendimai ir interesai. Kurso metu studentai supažindinami su teorinėmis ir praktinėmis priemonėmis, skirtomis šiuo metu aktualiausių saugumo problemų analizei. Baigę kursą studentai gebės teikti teorinėmis įžvalgomis grįstas rekomendacijas ir siūlymus politiniams sprendimams priimti.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Course is concentrating on global events and processes after the Cold War. Specific attention is paid to forms, achievements, obstacles and perspectives for security cooperation between various actors (states, international organizations and NGOs). Most recent events, processes, decisions and interests are taken into account, analysed and discussed. Course provides graduate students with novel theoretical and practical tools for analyses of recent security concerns. Thus, at the end of the course students are able to issue policy proposals (in a form of non-paper) which are based on firm theoretical foundations.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Kursas skirtas įtvirtinti teorines žinias ir įgyti praktinių saugumo problemų analizės gebėjimų. Aktualios ir dinamiškos saugumo problematikos išmanymas ir gebėjimas pritaikyti teorines įžvalgas praktinių saugumo tyrimų srityje turėtų būti naudingas rengiant disertacijas ir straipsnius teorinių ir praktinių saugumo studijų srityje.

Dalyko tikslai

Doktorantai, išklausę kursą gebės:

- argumentuotai analizuoti tarptautinių santykių veikėjų saugumo politikos tendencijas;
- nagrinėti grėsmių konstravimo procesą;
- teikti argumentuotus siūlymus bei sprendimus kylanties saugumo iššūkiams spręsti.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

I tema. Tarptautinės sistemos transformacijos ir jų tyrimai. Šioje temoje nagrinėjami esminiai procesai, vykę pasaulyje po Šaltojo karo, taip pat pristatomos skirtingą požiūrį į šiuos procesus turinčių mokyklų įžvalgos, taikomos skirtingos tyrimo metodologijos ir pan.

II tema. Aktualiausios grėsmės globalioje aplinkoje. Šioje temoje nagrinėjamos aktualiausios grėsmės minkštojo ir kietojo saugumo sektoriuose, aptariama grėsmių pasireiškimo dinamika ir tyrimo metodologija.

III tema. Tarptautinių santykių veikėjų saugumo strategijos. Šioje temoje analizuojamos valstybių ir kitų TS veikėjų veika saugumo srityje: pristatomi skirtingi požiūriai esamoms problemoms spręsti, nagrinėjamas strategijų įgyvendinimo efektyvumas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Rašto darbas ir metodologijos pristatymas

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	B. Buzan, O. Wæver, J. Wilde. Security: A new Framework for Analysis. Boulder: Lynne Rienner. 1998
2	Buzan B. and O. Waever, Regions and Powers: The Structure of International Security. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
3	M.C. Williams, Culture and Security: Symbolic Power and the Politics of International Security. New York: Routledge, 2007.
4	Smith M., <i>International security. Politics, policy, prospects</i> . New York: Palgrave Macmillan, 2010, p. 70-124

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Sharon L. Caudle, <i>Journal of Homeland Security and Emergency Management</i> , National Security Strategies: Security from What, for Whom, and by What Means, Volume 6, Issue 1 2009
2	Buzan B., Hansen L., <i>Security Dialogue</i> , Beyond The Evolution of International Security Studies? 2010
3	Lussac S., <i>European Security</i> , Ensuring European energy security in Russian 'Near Abroad': the case of the South Caucasus, Research Centre SPIRIT, 2010
4	Germond B., <i>European Security</i> , The EU's security and the sea: defining a maritime security strategy, Lancaster University, 2011

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1	Arūnas Molis	VDU PMDF	Dr.	arunas.molis@gmail.com

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8007	6	VDU		

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

TEORINIAI UŽSIENIO POLITIKOS ANALIZĖS PAGRINDAI

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

THEORETICAL BACKGROUND OF FOREIGN POLICY ANALYSIS

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	
Konsultacijos	1
Seminarai	
Individualus darbas	5

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas skirtas teorinių užsienio politikos analizės pagrindų pristatymui. Kurso tikslai: supažindinti doktorantus su užsienio politikos analizės disciplinos raida, turiniu bei problemomis; padėti jiems įgyti bendrą supratimą apie užsienio politikos sprendimų priėmimo procesą; ugdyti savarankiškos užsienio politikos analizės įgūdžius. Kursą sudaro dvi dalys. Pirmojoje dalyje nagrinėjama klasikinės užsienio politikos analizės ištakos ir teoriniai ieškojimai. Antroje dalyje nagrinėjamos šiuolaikinės teorijos, tiriančios subjektyvių faktorių vaidmenį sprendimų priėmimo procese.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is devoted to an exposition of the theoretical grounds for the analysis of foreign policy. The goals of the course: to acquaint graduate students with the issues and the progress of disciplinary analysis of foreign policy; to develop their skills of independent analysis of foreign policies. The course is divided into two parts. The first part is focused on the genesis and theoretical groundings of the classical analysis of foreign policy. The second part is focused on contemporary theories with their emphasis on the role of subjective factors in the process of decision-making.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Šio dalyko studijos papildo ir pagilina tarptautinių santykių analizę. Užsienio politika analizuojama per jos aiškinimo teorines prielaidas ir sprendimų priėmimo procesą.

Dalyko tikslai

Baigę kursą studentai gebės:

- Identifikuoti pagrindines užsienio politikos koncepcijas ir analizės modelius;
- Orientuotis šiuolaikiniuose teoriniuose debatuose užsienio politikos klausimais;
- Argumentuotai analizuoti konkrečių valstybių užsienio politiką.
- Kurse įgytus teorinius instrumentus taikyti savo pasirinktoje mokslinio darbo temoje

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1. Šiuolaikinės Užsienio politikos analizės ištakos (Richard Snyder, James Rosenau, Margaret and Harold Sprout).
2. Klasikinė užsienio politikos analizė (sprendimų priėmimas grupėse, organizacijų ir biurokratijos įtaka sprendimų priėmimui).
3. Psichologinės ir socialinės aplinkos įtaka užsienio politikos sprendimų priėmimui.
4. Lyginamoji užsienio politika.
5. Šiuolaikinė užsienio politikos analizė: subjektyvaus faktoriaus vaidmuo sprendimų priėmimo procese.
6. Užsienio politika kaip nacionalinio identiteto konstravimo instrumentas.
7. Diskurso analizės metodo taikymas tiriant identitetų sąveiką tarptautiniuose konfliktuose.
8. Istorijos ir kultūros vaidmuo užsienio politikoje.

Studijų pasiekimų vertinimas

Rašto darbas – 50 proc.; egzaminas – 50 proc. pažymio.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Alden Ch., Aran Am. <i>Foreign Policy Analysis. New Approaches.</i> Routledge, 2012.
2.	Hudson, Valerie. <i>Foreign Policy Analysis: Classic and Contemporary Theories.</i> Rowman and Littlefield Publishers., 2007. pp. 3-33 (Ch.1 “Introduction: The Situation and Evolution of F Policy Analysis: A Road Map”).
3.	Larsen, Henrik. 2009. “A Distinct FPA for Europe? Towards a Comprehensive Framework for Analysing the Foreign Policy of EU Member States”, <i>European Journal of International Relations</i> , 15 (3): 537-566.
4.	Smith St., Hadfield A., Dunne T. <i>Foreign Policy Analysis. Theories. Actors. Cases.</i> Oxford University Press, 2008.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Allison, Graham. 1969. “Conceptual Models and the Cuban Missile Crisis”, <i>American Political Science Review</i> , 63 (3): 689-718.
2.	Mercer, Jonathan. 2005. “Rationality and Psychology in International Politics.” <i>International Organization</i> , 59, 1: 77-106.
3.	Milliken, Jennifer. 1999. „The study of discourse in international relations: a critique of research and methods“, <i>European Journal of International Relations</i> , 5: 225-254.
4.	Snyder, Jack. 2004. „One world, Rival Theories“, <i>Foreign Policy</i> , (November): 53-62.
5.	Waltz, Kenneth N. 2000. „Structural Realism after the Cold War“. <i>International Security</i> 25:5-41.
6.	Weldes, Jutta. 1996. „Constructing national interests“, <i>European Journal of International Relations</i> , 2: 275-318

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Regina Jasiulevičienė	VDU	Prof. Dr.	r.jasiuleviciene@pmdf.vdu.lt
2.	Arūnas Molis	VDU	Doc. Dr.	a.molis@pmdf.vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Kodas	Apimtis kreditais
POL8008	6

Pavadinimas

POLITINIŲ SISTEMŲ MODELIAVIMAS

Pavadinimas anglų kalba

MODELING OF POLITICAL SYSTEMS

Studijų būdas	Valandų skaičius
Paskaitos	
Seminarai	
Konsultacijos	30
Individualus darbas	130

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – formuoti doktorantų teorinius-loginius įgūdžius vertinant sistemų teorijos reikšmę politikos moksle, konstruojant ir dekonstruojant analitines politinių sąrangų ir sistemų konstrukcijas bei jų kontekstus ir priklausomybes nuo išorinės – vidinės (nacionalinės – globalinės) aplinkos, geopolitinės padėties, socialinės įtampos konfigūracijų ir pan. Doktorantai mokomi lyginamosios modernių politinių sistemų analizės pagrindų, jų tipologijos ir klasifikacijos būdų ir metodų. Studijuojamų koncepcijų pagrindu pasirinktinai konstruojami simuliaciniai, adekvačių XXI a. tarptautinės realybės sklaidai, nacionaliniai, regioniniai ir globaliniai politinių sistemų modeliai.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course aims - to develop graduate theoretical- logical skills in the importance of systems theory in political science, construction and deconstruction of analytical frameworks and political systems, structures and contexts, and their dependence on the external - internal (national - and global) environment, the geopolitical situation of social tension configurations and so on. Doctoral students are trained in modern political system, comparative analysis is based on their typology and classification methods and techniques. On the basis of studied conceptual material selectively constructed XXI a. adequate simulation reality of the international spread of national, regional and global political systems and models.

Numatomi studijų rezultatai

Baigę kursą studentai gebės:

- vertinti sistemų teorijos veiksmingumą ir ribas tyrinėjant politinius procesus.
- analizuoti universalius politinių sistemų segmentus kuriant efektyvias politines-institucines struktūras bei racionalius politinius-sisteminius viešojo valdymo modelius.;

- konstruoti virtualių politinių sistemų dizainą, užtikrinantį:
  - a) jų raidos nuspėjamumą;
  - b) racionalų pragmatinį valdomumą;
  - c) grįžtamųjų ryšių su socialine sistema efektyvumą;
- apibendrinti ir tipologizuoti realiai funkcionuojančių politinių sistemų bei režimų santykių įvairovę jų tarpusavio visuminio gretinimo, funkcinio ir ekvivalentiško lyginimo bei tikslinio rezultatyvumo pagrindu.

Dalyko turinys

1. Sistemų prieiga socialiniuose moksluose (T. Parsons, N. Luhmann). Pagrindinės sąvokos: sistema, struktūra, funkcija, stabilumas. Sistemų kaitos problematika: uždarumo ir atvirumo jungtys ir skirtys. Atvirosios sistemos.
2. Politinės sistemos prieigos politikos moksle vieta ir vaidmuo. Politinės sistemos teorijos atvirumas lyginamojo metodo taikymui. Lyginamojo metodo privalumas politikos moksle. Metodologinės pastangos sukonstruoti pagrindinį politikos kintamąjį dydį, taip pat maksimalios aprėpties politikos įvairovę sisteminančią sąvoką ir teoriją.
3. Modeliavimas ir politikos mokslas (J-K. Lane, K.A. Clarke, D.A. Primo)
4. Politinės sistemos teorijos ištakos politikos moksle (D. Easton politinės sistemos modelis, G. Almond struktūrinis-funkcinis politinės sistemos modelis).
5. Funkcionalistinis politinės sistemos konstruktas (G. Almond, S. Verba).
6. Komunikacinis politinės sistemos modelis (K. Deutsch).
7. Politinės sistemos teorijos taikymas tarptautinės politikos tyrimuose. Politinių sistemų komponavimas strateginės analizės ir tarptautinių organizacijų dizaino metodologijose. ES politinės sistemos tapsmo problemos.
8. Politinės sistemos teorijos kritikos atvejai: „juodosios dėžės“ problema; ar „atviroji sistema“ išlieka sistema; struktūrų vaidmens pervertinimas ir nepakankamas dėmesys veikėjams, demokratijos procedūrų akcentavimas ir demokratijos substancionalumo eliminavimas; politinės sistemos kritika iš elitizmo pozicijų).
9. Politinių sistemų modeliavimo perspektyvos, podemokratijos, subpolitikos, tinklų ir politinio režimo, taip pat ir tarptautinio politinio režimo koncepcijų aktualizavimo kontekstuose.

Studijų pasiekimų vertinimas

Žinių vertinimui taikoma 10 balų sistema.

Rašto darbas sudaro 50 proc., egzaminas – 50 proc. galutinio pažymio.

Rašto darbo tema derinama su dalyko dėstytoju. Rašto darbo apimtis 35-40 tūkst. ženklų, struktūruotas mokslo darbams taikoma tvarka. Rašto darbas įteikiamas egzaminatoriams ne vėliau kaip prieš 10 d. iki egzamino.

Egzaminui pateikiami trys klausimai iš tematikos, nurodytos dalyko turinyje.

Literatūra

1. Powell G. Jr., Dalton R. et al. *Comparative Politics Today: a World View*. 10th ed. Longman, 2011.
2. Morton R.B. *Methods and Models: A Guide to the Empirical Analysis of Formal Models in Political Science*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999.
3. Ashworth S., Bueno de Mesquita E. Monotone Comparative Statics for Models of Politics. *American Journal of Political Science*, 50 (1), 2006, pp. 214 – 231.

4. McCarty N., Meirowitz A. *Political Game Theory: An Introduction*. Cambridge University Press, Cambridge, 2007.
5. Easton D. *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science*. New York: Alfred A. Knopf, 1953.
6. Landman T. *Issues and Methods in Comparative Politics*. London: Routledge, 2008.
7. Lane J-E. The Systems Model and Political Science. *Statsvetenskaplig tidskrift*, 84, 1981, pp. 201-214.
8. Parsons T. *The Social System*. New York: Free Press, 1964.
9. Goodin R.E., Klingemann H-D. (eds.) *A New Handbook of Political Science*. Oxford: Oxford University Press, 1996.
10. Clarke K. A., Primo D. M. Modernizing Political Science: A Model-Based Approach. *Perspectives on Politics*, 2007, Vol. 5, № 4, pp. 741-753;
11. Moe T. M. On the Scientific Status of Rational Models. *American Journal of Political Science* 23 (1), 1979, pp. 215–43.
12. Krupavičius A., Lukošaitis A.(sud.) *Lietuvos politinė sistema: sąranga ir raida*. Kaunas, 2004.
13. Laurėnas V., Šerpetis K. Sąvokų politinė sistema ir politinis režimas analitinis potencialas *Politologija*, 2010, Nr. 2, p. 97-124.
14. Farr J., Dryzek J.S., Leonard S. T. (eds.) *Political Science in History. Research Programs and Political Traditions*. Cambridge University Press, 1995.

Dalyko dėstytojai

Prof. V. Laurėnas (KU), prof. A. Krupavičius (KTU)

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8009	6	VDU	PMDF	Politologijos

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

EUROPOS SĄJUNGOS POLITINĖ SISTEMA

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

POLITICAL SYSTEM OF THE EUROPEAN UNION

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Konsultacijos	1
Seminarai	
Individualus darbas	4

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – vystyti doktorantų gebėjimus, pasinaudojant įvairiomis teorinėmis priemonėmis bei atitinkamais tyrimų instrumentais, analizuoti Europos Sąjungos institucijų raidos tendencijas. Doktorantai analizuoja valstybių narių, interesų grupių atstovavimą bei įtakos galimybes atskiroms Europos Sąjungos institucijoms, ugdo individualų kritinį požiūrį į europinių institucijų raidos perspektyvas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of the course is to develop abilities of the doctoral students to analyze using different theoretic approaches and appropriate analytical tools. Students conduct analysis of representation and possibilities to influence particular European Union institutions. Individual critical view on perspectives of institutions of the European Union is to be developed.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Europos integracijos procesas bei jo raiška per politines institucijas kelia akademinis bei praktinės politikos iššūkius. Nemaža dalis doktorantų tyrimų yra vienokiu ar kitokiu mastu orientuota į tų procesų analizę, kas ir lemia šio kurso poreikį bei aktualumą.

Dalyko tikslai

Doktorantų gebėjimų taikyti įvairias priemones bei atitinkamus tyrimų instrumentus ugdymas, europinių institucijų raidos perspektyvų suvokimas.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

I tema. „Formali institucinė“ prieiga. Analizuojama formali Europos Sąjungos institucijų chronologinė raida integracijos gilinimo bei plėtros dimensijose.

II tema. Neofunkcionalistinis požiūris į europinių institucijų raidą.

III tema. Tarpvyriausybinis požiūris į integraciją kaip realistų mokyklos tarptautiniuose santykiuose tąsa.

IV tema. Europos „švelniosios galios“ koncepcija.

Nagrinėjant kiekvieną temą, studijuojami pagrindiniai autoriai bei susiejama su galimais analizės instrumentais.

Studijų pasiekimų vertinimas

Rašto darbas sudaro 50 proc., egzaminas raštu – 50 proc. galutinio pažymio.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Hix, S. Europos Sąjungos politinė sistema. Vilnius: Eugrimas, 2006.
2	Nugent N. The Government and the Politics of the European Union. Palgrave, 2004.
3	Hosli M.O., van Deemen A., Widgren M. (ed.). Institutional Challenges in the European Union. London: Routledge, 2002.
4	

5	Policy making in the European Union (ed. H.Wallace, W.Wallace and M.A.Polack), Oxford University Press, 2005. Rosamond B. Theories of European integration. Basingstoke: Macmillan and New York: St. Martin's Press, 2000.
---	--

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Mažylis L. Kodėl netiko Europai Konstitucija Europai. Kaunas, VDU, 2005.
2	Vitkus G. Europos Sąjungos užsienio politika: trumpas vadovas. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2008.
3	Vitkus G., sud., <u>Europos Sąjunga. Steigimo dokumentai ir Sutartis dėl Konstitucijos Europai</u> , Vilnius: Eugrimas, 2005, 452 p.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1	Liudas Mažylis	VDU	Prof. dr.	l.mazylis@pmdf.vdu.lt
2	Gediminas Vitkus	LKA	Prof. dr.	gediminas.vitkus@tspmi.vu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8010	6	VDU	PMDF	Politikos mokslų

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Nacionalizmas ir politika

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

Nationalism and Politics

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Konsultacijos	1
Seminarai	
Individualus darbas	4

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – pristatyti pagrindines nacionalizmo interpretacijas ir suprasti nacionalizmą kaip ideologiją ir judėjimą tarptautiniuose santykiuose. Analizuojami skirtingi tautinių judėjimų tipai, jų dinamika bei sąveika su politinio režimu bus aptarta. Tyrinėjama sąveika tarp nacionalizmo ir globalizacijos bei regionalizacijos. Doktorantus pirmiausia siekiama supažindinti su nacionalizmu ir jo vieta tarptautinės politikos analizėje.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of the course is to introduce with the principal interpretations and to develop understanding of Nationalism as an Ideology and Movement in International Relations. Different types of Nationalist movements as well as dynamics and its interaction with Political Regimes to be discussed. Interaction between Nationalism, Globalisation and Regionalisation is studied as well. As a priority, the doctoral students should be introduced to Nationalism and its place in the analysis of International Politics.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Įvairių nacionalizmo formų sukeltos visuomeninės problemos ir ilgalaikiai procesai yra sunkiai kontroliuojami tiek išsivysčiusiose šalyse tiek trečiajame pasaulyje. Valstybiniame ir nevyriausybiname sektoriuje yra jaučiamas poreikis gebėjimas analizuoti ir prognozuoti su nacionalizmu, politika ir etniškumu susijusius procesus

Dalyko tikslai

Baigę kursą studentai gebės:

- Analizuoti nacionalizmo interpretacijas ir naratyvus bei atskirti juos nuo objektyvios analizės;
- Perprasti nacionalizmo struktūrą ir išsiaiškinti jos elementus konkrečioje ideologijoje;
- Analizuoti politinį nacionalizmą tarptautinės politinės sistemos kontekste;
- Analizuoti sąveiką tarp tautinių (nacionalistinių) judėjimų ir politinio režimo;
- Įvertinti etninio pliuralizmo įtaką politinei sistemai ir multietninių valstybių stabilumo perspektyvas;
- Analizuoti nacionalizmo kaitą globalizacijos ir regionalizacijos sąlygomis.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Nacionalizmo teorija („modernios“ tautos ir nacionalizmo koncepcijos), primordializmas, perenializmas, etnosimbolizmas, nacionalizmo „aksiologija“; nacionalizmas kaip galia ir konstruktyvizmas; Centro ir periferijos teorijos; Nacionalizmas kaip ideologija ir religija; Nacionalizmo istorija Europoje (nacionalizmo elementai antikiniame pasaulyje; Tautos termino turinio evoliucija viduramžių Europoje; Nacionalizmas Vakarų Europoje: angliškas ir prancūziškas nacionalizmo modeliai; Vėluojantys nacionalizmo modeliai (Vokietija ir Italija); Etno-nacionalizmas Vidurio ir Rytų Europoje; Nacionalizmo raida Lietuvoje; Nacionaliniai projektai Rusijos Imperijoje ir TSRS; Visuotinio vartotojiškumo epochos nacionalizmas; Globalizacija ir

nacionalizmas: akademiniai debatai; Nacionaliniai interesai ir nacionalizmo prioritetai ir jų dinamika skirtingose politinėse sistemose; Nacionalizmo įtaka politiniam režimui; Valstybės etninės politikos tipologijos; Nacionalinės integracijos problema daugiaetninėse valstybėse; Daugiaetninių valstybių stabilumo problematika; Nacionalizmas, globalizacija, regionalizacija; Tarptautinė politika ir etninių konfliktų kilmė; Etninių skirtumų valdymo strategijos.

Studijų pasiekimų vertinimas

Rašto darbas sudaro 50 proc., egzaminas raštu – 50 proc. galutinio pažymio.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Nationalism: critical concepts in political science, edited and with new introductions by John Hutchinson and Anthony D. Smith, vol.1–5. London: Routledge, 2000.
2.	Statkus, Nortautas. Etniškumas ir Nacionalizmas. Vilnius: VUL, 2003.y D. Smith, vol.1–5. London: Routledge, 2000.
3.	Brubaker, Rogers. Nationalism Reframed. Nationhood and the National Question in the New Europe. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
4.	Chirot, Daniel, Contentious Identities. Ethnic, RELigious and Nationalist Conflicts in Today's World New York: Routledge, 2011.
5.	Nationalism and Ethnosymbolism. History, Culture and Ethnicity in the Formation of Nations, ed.Athena S.Leoussi and Steven Grosby, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Nationalism in Europe 1815 to the Present: A reader. London: Routledge, 1996.
2.	Neal. G.Jesse and Kristen P.Williams, Ethnic Conflict: A Systematic Approach to Cases of Conflict, Washington: CQ Press, 2011
3.	Anderson, Benedict. Įsivaizduojamos bendruomenės. Apmąstymai apie nacionalizmo kilmę ir plitimą. Vilnius: Baltos lankos, 1999.
4.	Prazauskas, Algis. Ethnicity, Nationalism and Politics. The Hague: ISS, 1998.
5.	Eller, Jack David. From Culture to Ethnicity to Conflict: An anthropological perspective on international ethnic conflict. Ann Arbor (Mich.): University of Michigan Press, 2002.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1	Šarūnas Liekis	VDU	prof.(HP) dr	s.liekis@pmdf.vdu.lt
2	J.D. Minniger	VDU	doc.dr	j.d.minniger@pmdf.vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Kodas	Apimtis kreditais
POL8011	6

Pavadinimas

POLITINIS POSOVIETINIŲ VALSTYBIŲ VYSTYMASIS

Pavadinimas anglų kalba

POLITICAL DEVELOPMENT OF POST - SOVIET STATES

Studijų būdas	Valandų skaičius
Paskaitos	
Seminarai	
Konsultacijos	15
Individualus darbas	145

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso metu studentai įgyja žinias apie posovietinių šalių politinį vystymąsi, jo pobūdį, ypatybes bei gebėjimus šias valstybes lyginti.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Analysis of post-Soviet political transformations. Debates between theories of transitology and consolidation of democracy. Post-communism, post-colonialism and post-modernism. Anthropology of post-Soviet states: market and ownership issues, crime and state, populism, nationalism and post-Soviet culture of suffering.

Numatomi rezultatai

Baigę kursą doktorantai gebės:

- Analizuoti teorines prieigas, skirtas posovietinių valstybių demokratizacijos tyrimams;
- Įvertinti demokratizacijos procesų teorinius ir praktinius aspektus;
- Suvokti ir paaiškinti posovietinių visuomenių specifiką bei esmines posovietinių visuomenių raidos problemas.
- Suvokti ir paaiškinti posovietinėms visuomenėms būdingų socialinių reiškinių priežastingumą bei siūlyti efektyvius sprendimus.

Dalyko turinys

Transformacijos teorijos ir demokratizacijos samprata: tranzitologija ir demokratijos konsolidacijos teorijos. Posovietinių transformacijų analizė. Naujų politinių institutų raida. Socialiniai lūžiai bei jų raida. Pokomunizmas, postmodernizmas ir pokolonializmas. Euroatlantinė integracija kaip demokratizacijos instrumentas. Baltijos valstybių problemos. Rusija: „delegatyvios demokratijos“ tapimas. „Spalvotųjų“ revoliucijų fenomenas. Neeuropinės posocialistinės valstybės. Posovietinių visuomenių antropologija: rinkos ir nuosavybės santykių formavimasis, populizmas, nacionalizmas, nusikalstamumas ir oligarchija.

Studijų rezultatų vertinimas

Konsultacijos – 10 proc. Pažymio; Rašto darbas – 40 proc. Pažymio; Egzaminas – 50 proc.

Literatūra

1. Aarebrot F., Knutsen T. (eds.) *Politics and Citizenship on the Eastern Baltic Seaboard: The Structuring of Democratic Politics from North - West Russia to Poland*. Kristiansand, Nordic Academic Press, 2000.
2. Adler D. S., Guy Bar-Oz, Anna Belfer-Cohen, Ofer Bar-Yosef. "Ahead of the game. Middle and Upper Palaeolithic hunting behaviors in the Southern Caucasus." *Current Anthropology* 47, no. 1 (2006): 89-118. <http://www.libraries.iub.edu/index.php?pageId=1001199>
3. Allison L. "The other Georgia on my mind." *World & I* 8, no. 7 (1993): 478-89.
4. Ambrosio T. *Authoritarian Backlash: Russian Resistance to Democratization in the Former Soviet Union*, Ashgate, England, 2009.
5. An Example of Human Rights Abuses in Transdnistria / *Helsinki Monitor* 2, 2003, 101-116.
6. Berglund S., Duvold K. (eds.) *Baltic Democracy at the Crossroads. An Elite Perspective*. Kristiansand: Norwegian Academic Press, 2003.
7. Berg-Schlosser D., Vetik R. *Perspectives on Consolidation in Central and Eastern Europe*, New York: Columbia University Press, 2001.
8. Blondel J. et al. *Governing New European Democracies*. London: Palgrave Macmillan, 2007.
9. Carothers Th. "The End of the Transition Paradigm". *Journal of Democracy*, 13:1, 2002.
10. Cornell, Svante E. "Democratization falters in Azerbaijan." *Journal of Democracy* 12, no. 2 (2001): 120-31. <http://www.libraries.iub.edu/index.php?pageId=1001200>
11. Dahrendorf R. *Apmastymai apie revoliuciją Europoje*. Vilnius, 1990.
12. Elster J., Claus Offe, Ulrich K. Preuss. *Institutional Design in Post-communist Societies: Rebuilding the Ship at Sea*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
13. Gel'man V. "Post-Soviet Transitions and Democratization: Towards Theory Building", *Democratization*, Vol. 10, No. 2, Summer 2003.
14. Gudžinskas L., „European Integration of Postcommunist States: Safe Future or Evolutionary Trap?“, *World Political Science Review*, 2010, Vol. 6, no 1.
15. Gudžinskas L., „Pokomunistinės valstybės raida Europos Sąjungoje: užtikrinta ateitis ar vystymosi spąstai?“, *Politologija*, 4, 2009, 127-152.
16. Huntington S. *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Oklahoma University Press, 1991
17. Jankauskas A., Gudžinskas L. Reconceptualizing Transitology: Lessons from Post-Communism. *Lithuanian Annual Strategic Review 2007*, 2008, 181-199.
18. Kalyuzhnova Y. "Overcoming the curse of hydrocarbon: Goals and governance in the oil funds of Kazakhstan and Azerbaijan." *Comparative Economic Studies* 48, no. 4 (2006): 583-613.
19. Kloc K., James E. Walker. "Banking systems and banking crises in Ukraine, Georgia, and Kyrgyzstan." *Problems of Economic Transition* 45, no. 8 (2002): 6-71.
20. Krupavičius A. *Pokomunistinė transformacija ir Lietuvos partijos*. Kaunas, 1996.
21. Kulik A., Pshizova S. (eds.) *Political Parties in Post-Soviet Space: Russia, Belarus, Ukraine,*

- Moldova and the Baltics. London, Westport: Praeger, 2005
22. Lieven, A. Pabaltijo revoliucija. Vilnius: Baltos lankos, 1993.
  23. Meštrovic, G.S. The Balkanization of the West. The Confluence of Postmodernism and Postcommunism. London and New York: Routledge, 1994.
  24. Miall H. Shaping a New European Order. NY: The Royal Inst. of Int. Relations. 1994.
  25. Nagle J. D., Alison Mahr Democracy and Democratisation, London, 1999.
  26. O'Donnell G., Schmitter P. C. Transitions from Authoritarian Rule. The Johns Hopkins Univ. Press. 1993.
  27. Sakwa R. The Crisis of Russian Democracy: The Dual State, Factionalism and the Medvedev Succession. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
  28. Sakwa R. Russian Politics and Society. London & New York: Routledge, 2008.
  29. Tismaneanu V. Išsivadavimo fantazijos: pokomunistinės Europos mitai, demokratija ir nacionalizmas. 2003
  30. Tolstrup, J. “Studying a Negative External Actor: Russia’s Management of Stability and Instability in the ‘Near Abroad’ ”, *Democratization*, 2009, vol. 16, no. 5, pp. 922-44.
  31. Tunander O., Baev P., Einagel V. I. (eds.) Geopolitics in Post-wall Europe: Security, Territory and Identity. Oslo, London: Sage. 1997.
  32. Wedel J.R. (2001) Collision and Collusion: The Strange Case of Western Aid to Eastern Europe. Palgrave Macmillan.
  33. Wnuk-Lipinski E.(ed.) After Communism. A Multidisciplinary Approach to Radical Social Change. Warsaw, 1995
  34. Повороты истории. Постсоциалистические трансформации глазами немецких исследователей, Санкт-Петербург, т. 1-2, 2005.
  35. The *Putin System* - <http://video.google.com/videoplay?docid=2415519262644118846#>
  36. The Soviet Story- <http://io.ua/ve324617c53348f1f1e7591c80dc8a589> ar <http://video.online.ua/6823/>

Dalyko dėstytojai

Prof. S. Bianchini (Bolonijos universitetas), prof. A. Krupavičius (KTU), doc. dr. R. Baločkaitė (VDU)

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8012				

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Politinės komunikacijos analizė

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

Political Communication Analysis

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	-
Konsultacijos	2
Seminarai	1
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Šiuo studijų dalyku yra siekiama kelių tikslų – visų pirma, svarbu yra atpažinti svarbiausius politinės komunikacijos procesų komponentus (institucinės sąrangos dalykus, tikslinių auditorijų reikšmingumą), parinkti adekvačius teorinius konstruktus; vėliau – studijuojami konkretūs politinės komunikacijos atvejai, gilinamasi į metodologinius politinės komunikacijos procesų tyrimus lyginamuoju aspektu. Paskaitos organizuojamos seminarų forma, kurių metu aptariami ir diskutuojami literatūros šaltiniai, pristatomi individualūs tyrimo projektai pasirinkta tema. Aptariant konceptualias šiuolaikinės politinės komunikacijos problemas, nagrinėjamos įvairios tyrimų metodologinės strategijos.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Lectures in this course are designed to explore a range of issues related to the media and its relationship with political and public institutions within regional, national and international contexts. Participants will engage in debates about the mechanisms and processes of political communication, political leadership, strategy, crisis management, political branding, and public relations. The course also explores the role of media in gaining and maintaining political influence, the role of propaganda and public diplomacy in international situations of conflict and war, suggesting the argument that much of contemporary communications is actually international communications in various forms.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Šio studijų dalyko aktualumą lemia politinės komunikacijos proceso transformacijos, jas inicijuojantys veiksniai bei visuose šiuose pokyčiuose užgimstančios naujos kultūrinės (politinės komunikacijos) praktikos.

Dalyko tikslai

Šio dalyko studijose siekiama aktualizuoti šiuolaikinės politinės komunikacijos proceso pokyčius visa tai įvertinant kultūrinio konteksto ypatybių fone.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1. Įvadinė dalyko diskusija. Šioje temoje brėžiamos šio studijų dalyko teorinių ir praktinių aktualijų gairės.
2. Politinės komunikacijos reikšmė ir teoriniai svarstymai. Šioje temoje aptariami svarbiausi moksliniai konceptai ir pagrindžiamos dalyke naudojamos teorinės analizės kryptys.
3. Institucinis požiūris I. Viešoji erdvė. Propaganda ar įtaigumas? Čia analizuojami normatyviniai viešosios erdvės konceptai. Studijuojama mokslinė literatūra.
4. Institucinis požiūris II. Politikos personifikacija. Šioje temoje gilinamasi į naujausias politikos apraiškas ir tendencijas aptinkamas individualizuotoje, savuose interesuose segmentuotoje visuomenėje.
5. Institucinis požiūris III. Strateginiai politikos komunikacijos planavimo atvejai. Čia aptariami skirtingi politinės komunikacijos atvejai, analizuojamos šio proceso sudedamosios dalys.

6. Žiniasklaidos funkcijos demokratijoje. Darbotvarkės sudarymas ir viešieji diskursai. Šioje temoje sugrįžtama prie normatyvinio požiūrio esmės – žiniasklaidos funkcijų demokratijoje – visa tai analizuojant politinės komunikacijos aktualijų kontekste.
7. Žiniasklaida ir politizuotas socialinės tikrovės konstravimas. Šios temos ašis – auditorijų tarnsformacijos, viešosios opinijos reikšmingumas politikoje.
8. Politinės komunikacijos praktika I. Politinė retorika. Politinės kampanijos. Analizuojami skirtingi atvejai, aptariami kultūriniai politinės komunikacijos bruožai.
9. Politinės komunikacijos praktika II. Amerikietišskasis poveikis politikai (Americanization of politics). Analizuojami skirtingi atvejai, aptariami kultūriniai politinės komunikacijos bruožai.
10. Technologijų poveikio studijos politinėje komunikacijoje. E-valdymas ir interaktyvi komunikacija politikoje. Analizuojama mokslinė literatūra bei vertinamas technologinio veiksnio poveikis politinėje komunikacijoje.
11. Masinė ir alternatyvioji politinė komunikacija. Šioje temoje gilinamasi į radikaliasias politinio aktyvizmo teorijas.
12. Politika ir kultūrinės tapatybės konstravimas. Ši tema išimtinai skirta politinėms reprezentacijoms žiniasklaidoje bei jų analizei politinės komunikacijos aktualijų fone.
13. Viešoji diplomatija ir kultūrinė diplomatija. Atvejų studijos. Čia daugiausiai analizuojami skirtingi politinės komunikacijos atvejai užfiksuoti viešosios diplomatijos problemų sprendimo lauke.
14. Baigiamoji diskusija. Galia ir atsakomybė politinėje komunikacijoje. Šioje temoje sintetinama kultūrinio veiksnio įtaka politinėje komunikacijoje, komentuojamos tradicijų, vertybių įtakos.

Studijų pasiekimų vertinimas

50% namų darbas; 50% egzaminas

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Esser, F., Pfetsch, B. (2004). <i>Comparing Political Communication: Theories, Cases, and Challenges</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
2.	Johnson-Cart, K., Copeland. G. (2004). <i>Strategic Political Communication: Rethinking Social Influence, Propaganda and Persuasion</i> . Lanham. Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.
3.	Lilleker, D. (2006). <i>Key Concepts in Political Communication</i> . London: Sage.
4.	Davis, A. (2007). <i>The Mediation of Power. A Critical Introduction</i> . London: Routledge.
5.	
6.	

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Hamilton, J. (2006). <i>All the News That's Fit to Sell: How the Market Transforms Information into News</i> . Princeton University Press.
2.	Kaid, L.L. (Ed.). <i>Handbook of Political Communication Research</i> . Lawrence Erlbaum Associates.
3.	Szanto, A. (2007). <i>What Orwell Didn't Know: Propaganda and the New Face of American Politics</i> . New York: Public Affairs.
4.	Thompson, J. (1995). <i>Media in Modernity</i> . Oxford: Polity Press.
5.	

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas

1.	Auksė Balčytienė	VDU	Prof.	a.balcytiene@pmdf.vdu.lt
2.	Gintautas Mažeikis	VDU	Prof.	g.mazeikis@pmdf.vdu.lt
3.	Audronė Nugaraite	VDU	Doc.	a.nugaraite@pmdf.vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8013	6	VDU, KTU	PMDF, VPI	

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Šiuolaikinės medijos ir politinis dalyvavimas

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

New Media and Political Participation

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	-
Konsultacijos	2
Seminarai	1
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Šio studijų dalyko ašis – politikos ir žiniasklaidos laukų suartėjimo studijos, o svarbiausias teorinis konceptas – politinis dalyvavimas. Paskaitų metu tyrinėjami įvairūs politinio dalyvavimo atvejai, ypatingai didelį dėmesį skiriant tiek tradicinėms, tiek ir interaktyvioms, virtualioms medijoms, kaip vienai svarbiausių ir reikšmingiausių politinės socializacijos aplinkų. Paskaitos organizuojamos seminarų forma, kurių metu aptariami ir diskutuojami literatūros šaltiniai, pristatomi individualūs tyrimo projektai pasirinkta tema. Aptariant konceptualias politinės komunikacijos (ir politikos mediatizacijos) problemas, nagrinėjamos įvairios tyrimų metodologinės strategijos.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This course examines a range of interconnected issues concerning the politics/mass media relationship, but the main focus will be on the role of media in participation. This course focuses on mainstream as well as alternative media and assesses these as social structures of communication from the perspective of their relationship to representation, public opinion making, and democratic citizenship. The course is structured around different functions media does and fulfills in terms of democratic citizenship. Principal questions explored here focus on studies why and how do people participate in public life and political affairs, and what role and functions media play in these processes.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Šio studijų dalyko aktualumą lemia nūdienos politikos lauko transformacijos, o tikriausiai – stiprėjantis politikos dalyvių (profesionalių politikų, žiniasklaidos atstovų, pilietinių aktyvistų) vaidmuo. Tokio dalyko studijos išties padėtų geriau įsigilinti, analizuoti, suprasti kintantį (politinį, pilietinį) dalyvavimą, jo kultūrinius bruožus, leistų numatyti tokio veiksmo pasekmes ir įtaką šiuolaikinei demokratijai, jos užgimstančioms naujoms formoms.

Dalyko tikslai

Šiuo dalyku yra siekiama aktualizuoti šiuolaikinio dalyvavimo atvejus ir būdus, atpažinti naujas (politinio, pilietinio) dalyvavimo formas.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

13. Įvadas. Supažindinimas su kurso tematika, struktūra ir turiniu, individualaus darbo ir auditorinio darbo metodika, atsiskaitymo reikalavimais.
14. Žiniasklaida, politika ir demokratija. Čia aptariamos, sintetamos normatyvinio požiūrio ištakoje susiformavusios šių laukų sankirtos.
15. Politinė kultūra ir politinės komunikacijos kultūra. Šioje temoje gryninamas politinės kultūros konceptas, studijuojama susijusi mokslinė literatūra.
16. Politinės komunikacijos transformacijos. Šioje temoje, pasitelkiant atskirus atvejus, aptariami, analizuojami politinės komunikacijos atvejai susitelkiant į naujųjų medijų aplinką bei jos logikos išprovokuotas pasekmes.

17. Politinis dalyvavimas. Šioje temoje gilinamasi į mokslinius konceptus, studijuojama susijusi literatūra.
18. Tradicinių medijų poveikio dalyvavimui tyrimai I. Politinė socializacija ir viešoji nuomonė. Šioje temoje studijuojama mokslinė literatūra, išgryninami teoriniai konceptai.
19. Tradicinių medijų poveikio tyrimai II. Šioje temoje aptariami klasikiniai medijų poveikio politiniam ir pilietiniam dalyvavimui tyrimų pavyzdžiai.
20. Interesų/auditorijų grupės ir dalyvavimas I. Analizuojami politinio dalyvavimo atvejai kultūriškai skirtingose komunikacinėse ir medijų aplinkose.
21. Interesų/auditorijų grupės ir dalyvavimas II. Analizuojami politinio dalyvavimo atvejai kultūriškai skirtingose komunikacinėse ir medijų aplinkose.
22. Informacija/komunikacija ir dalyvavimas įtinklintoje (tinklaveikos) visuomenėje. Politikos lauko mediatizacija.
23. Naujų medijų (Web 2.0 ir kt.) ideologija I. Politinis aktyvumas socialiniuose tinkluose.
24. Naujų medijų (Web 2.0 ir kt.) ideologija II. Socialinė atskirtis, kitoniškumas ir „kitas“ socialinėse medijose. Šios temos tikslas – socialinių, interaktyvių medijų logikoje užkoduotų dėsningumų atpažinimas bei tokio tipo komunikacijos specifinių pasekmių analizė.
25. Naujoji „deteritorializacija“. Šios temos tikslas – socialinių, interaktyvių medijų logikoje užkoduotų dėsningumų atpažinimas bei tokio tipo komunikacijos specifinių pasekmių analizė.
26. Naujų medijų (Web 2.0 ir kt.) ideologija III. Šioje temoje gilinamasi į politinio dalyvavimo veiksmo socialinį produktą – socialinį kapitalą užgimstantį interaktyviose medijose ir tinkluose.
27. Baigiamoji diskusija. Sintetinami šio dalyko temome išgryninti konceptai, politinio dalyvavimo apraiškos skirtingose medijų aplinkose.

Studijų pasiekimų vertinimas

50% namų darbas; 50% egzaminas

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Chester, J. (2007). <i>Digital Destiny: New Media and the Future of Democracy</i> . The New Press: New York.
2.	Carpentier, N. (2011). <i>Media and Participation: A Site of Ideological and Democratic Struggle</i> . Bristol: Intellect.
3.	Dahlberg, P. Siapera, E. (2007). <i>Radical Democracy and the Internet: Interrogating Theory and Practice</i> . New York: Palgrave.
4.	Norris, P. (2002) <i>Democratic Phoenix: Reinventing Political Activism</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
5.	Putnam, R.D. (2000). <i>Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community</i> . New York: Simon & Schuster.
6.	Patriarche, G., Bilandzic, H., Carpentier, N., Ponte, C., Schrøder, K.C., Zeller, F. (eds) (2014). <i>Building Bridges. Pathways to a Greater Societal Significance for Audience Research</i> . Brussels.
7.	Carpentier, N., Dahlgren, P. (2014). Histories of media(ted) participation. Free to download from: http://www.cost-transforming-audiences.eu/system/files/pub/CM30-SE-Web.pdf
8.	Dahlgren, P. (2009). <i>Media and Political Engagement: Citizens, Communication, and Democracy</i> . Cambridge: Cambridge University Press.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Shanto, I., McGrady, J.A. (2007). <i>Media Politics: A Citizen's Guide</i> . New York: W.W. Norton.
2.	Bennett, L.W. (2003). <i>News: The Politics of Illusion</i> . Addison Wesley Longman.

3.	Thompson, J.B. (1995). <i>The Media and Modernity: A Social Theory of the Media</i> . Stanford University Press.
4.	Dixon, K. (2009). <i>The Global Village Revisited: Art, Politics and Television Talk Shows</i> . Lexington.
5.	Almond, G., Verba, S. (1989). <i>The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations</i> . London: Sage.
6.	Carey, J. (1989). <i>Communication as Culture</i> . London: Sage.
7.	Papacharissi, Z. (2010). <i>A Private Sphere: Democracy in a Digital Age</i> . Polity Press.
8.	Pole, A. (2010). <i>Bloggging the Political: Politics and Participation in a Networked Society</i> . New York: Routledge.
9.	Barnes, M. (2007). <i>Power, Participation and Political Renewal: Case Studies in Public Participation</i> . Bristol: Policy Press.
10.	Howard, P. (2006). <i>New Media Campaigns and the Managed Citizen</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
11.	Castells, M. (2009). <i>Communication Power</i> . Oxford University Press.
12.	Lundby, K. (ed.) (2009). <i>Mediatization. Concept, Changes, Consequences</i> . New York: Peter Lang.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Auksė Balčytienė	VDU	Prof.	a.balcytiene@pmdf.vdu.lt
2.	Kristina Juraitė	VDU	Doc.	k.juraite@pmdf.vdu.lt
3.	Algis Krupavičius	KTU	Prof.	algis.krupavicius@ktu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8014				

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Politikos mediatizacija

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

Mediatization of Politics

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	-
Konsultacijos	2
Seminarai	1
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Šio studijų dalyko ašis – žiniasklaidos ir politikos laukų suartėjimo studijos, o svarbiausias teorinis konceptas – ‘politikos mediatizacija’ (arba žiniasklaidos darbo logikos įsitvirtinimas politikoje ir mus supančioje aplinkoje). Paskaitų metu gilinamasi į tokius dalykus, kaip politinės komunikacijos procesų transformacijos, politikos reprezentacijos ir medijų galia, technologijų skverbtis ir komunikacijos modelių konvergencija. Paskaitos organizuojamos seminarų forma, kurių metu aptariami ir diskutuojami literatūros šaltiniai, pristatomi individualūs tyrimo projektai pasirinkta tema. Aptariant konceptualias politinės komunikacijos (ir politikos mediatizacijos) problemas, nagrinėjamos įvairios tyrimų metodologinės strategijos.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

In this course, all debates move around the idea that ‘media logics’ is the engine of mediatization of politics. Generally, the concept of ‘media logics’ refers to how politics is represented and formatted in news media; it moves around the idea of media-specific goals, practices and presentation styles of political reality. It also refers to specific techniques and strategies, narratives as well as presentational styles and production formats that news organizations use in order to take a full advantage of their own medium (TV, print or interactive) in struggle for people’s attention.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Šio dalyko aktualumą matuojame šiuolaikinės politikos gyvenime nuolat stiprėjančia medijų logikos įtaka ir jos reikšmingumu. Tai atpažįstant svarbu diskutuoti ne tik apie pastebimas politikos transformacijas, sykiu būtina įvertinti pasekmes ir įvardinti galimus pavojus.

Dalyko tikslai

Šio dalyko studijose yra siekiama išgryninti medijuotos politinės komunikacijos ir politikos mediatizacijos tendencijas bei kryptis sykiu aptariant tokiuose procesuose išryškėjančias teorines ir metodologines politikos mokslui aktualias tyrimo ir analizės perspektyvas.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

1. Žiniasklaida, politika ir demokratija. Šioje temoje analizuojami svarbiausi žiniasklaidos ir politikos laukų teorinių studijų sankirtoje užgimstantys teoriniai konceptai.
2. Viešojo erdvė ir medijuota politika. Šioje temoje gilinamasi į normatyvinius žiniasklaidos veiklos analizės aspektus. Taikoma institucinio požiūrio perspektyva.
3. Šiuolaikinės politinės komunikacijos transformacijos. Čia analizuojami veiksniai, darantys didžiausią poveikį šiuolaikinei politikai, jos viešumui.
4. Politikos mediatizacija ir šio proceso tarpiniai. Čia aptariami įvairūs mediatizacijos proceso raidos bruožai ir charakteristikos.
5. ‘Politikos logika’ ir ‘žiniasklaidos logika’: Atvejų studijos I. Šioje temoje daugiausia susiteikiama ties politikos atvejų analize.

6. 'Politikos logika' ir 'žiniasklaidos logika': Atvejų studijos II. Čia daugiausiai dėmesio skiriama politikos reprezentacijoms. Tiriama ir analizuojami konkretūs politikos atvejai, jų atspindžiai medijose.
7. Politikos komercialėjimas I (atvejų studijos). Personifikuota politika. Šioje temoje aptariami individualizuotai visuomenės sąrangai artimesnės politikos reprezentacijos.
8. Politikos komercialėjimas II (atvejų studijos). Politikos skandalai, „intymi politika“. Šioje temoje analizuojamos kontekstinės sąlygos, sukuriančios palankesnes sąlygas personifikuotai, populistinei politikai užgimti. Aptariamas ir įvertinamas žiniasklaidos vaidmuo.
9. Politinių institucijų informacijos vadyba I. Naujienų vadybos „iš viršaus“ principai („top down“ news and information management). Šioje temoje gilinamasi į procesinius politinės komunikacijos aspektus.
10. Politinių institucijų informacijos vadyba II. Kampanijų komunikacija, politinis marketingas, politinė reklama. Šioje temoje gilinamasi į procesinius politinės komunikacijos aspektus – nagrinėjami atskiri, kontekstualizuoti politinių kampanijų atvejai.
11. Demokratinė komunikacija I. Informacijos vadyba „iš apačios“ („bottom up“ news and information management). Čia gilinamasi į politinės komunikacijos proceso veikėjus ir jų kintančius vaidmenis. Svarstoma, kaip šie procesai, naujųjų medijų logika ir interaktyvus dalyvavimas veikia politikos mediatizacijos procesus.
12. Demokratinė komunikacija II. Pilietinė žurnalistika ir piliečių žurnalistikos projektai masinėje ir alternatyvioje žiniasklaidoje.
13. Technologijų įtaka politikos procesams ir reprezentacijoms žiniasklaidoje. Ankstesnes temas apibendrinanti diskusija, kurioje analizuojamos interaktyvios komunikacijos įtakos bei poveikis politikos mediatizacijos procesams.
14. Politinės komunikacijos profesionalėjimo patirtys. Čia analizuojami skirtingi kultūriniai politinės komunikacijos patyrimai.
15. Baigiamoji diskusija.

Studijų pasiekimų vertinimas

50% namų darbas; 50% egzaminas

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Kriesi, H., Lavenex, S., Esser, F., Matthes, J., Bühlmann, M., Bochsler, D. (2013). <i>Democracy in the Age of Globalization and Mediatization</i> . Basingstoke: Palgrave Macmillan
2.	Davis, A. (2007). <i>The Mediation of Power. A Critical Introduction</i> . London: Routledge.
3.	Hjarvard, S. (2013). <i>The Mediatization of Culture and Society</i> . New York: Routledge.
4.	Hepp, A. (2013). <i>Cultures of Mediatization</i> . Cambridge: Polity Press.
5.	Bennett, W.L., Entman, R.M. (2001). <i>Mediated Politics: Communication in the Future of Democracy</i> . Cambridge University Press.
6.	Lundby, K. (2009). <i>Mediatization: Concept, Changes, Consequences</i> . New York: Peter Lang.
7.	Schillemans, T. (2012). <i>Mediatization of Public Services. How Organizations Adapt to News Media</i> . Frankfurt Am Main: Peter Lang.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Hallin, D., Mancini, P. (2004). <i>Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
2.	Baker, E. (2007). <i>Media Concentration and Democracy: Why Ownership Matters</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
3.	Gunther, R., Mughan, A. (2000). <i>Democracy and the Media: A Comparative Perspective</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
4.	Kaid, L.L. (Ed.). <i>Handbook of Political Communication Research</i> . Lawrence Erlbaum Associates.

5.	Brader, T. (2006). <i>Campaigning for Hearts and Minds: How Emotional Appeals in Political Ads Work</i> . Chicago: University of Chicago Press.
6.	Schechter, D. (2006). <i>When News Lies: Media Complicity and The Iraq War</i> . New York: Select Books.
7.	Shanto, I., McGrady, J.A. (2007). <i>Media Politics: A Citizen's Guide</i> . New York: W.W. Norton.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Auksė Balčytienė	VDU	Prof.	a.balcytiene@pmdf.vdu.lt
2.	Gintautas Mažeikis	VDU	Prof.	g.mazeikis@pmdf.vdu.lt
3.	Regina Jasiulevičienė	VDU	Prof.	r.jasiuleviciene@pmdf.vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8015	6	VDU	PMDF	Viešojo administravimo

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

VIEŠOSIOS POLITIKOS IR VIEŠOJO VALDYMO TYRIMAI

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

PUBLIC POLICY AND PUBLIC GOVERNANCE RESEARCH

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	
Konsultacijos	2
Seminarai	
Individualus darbas	4

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalyke yra studijuojamos pagrindinės viešosios politikos ir valdymo teorijos, analizės priegos ir metodai, nagrinėjami klasikiniai ir naujausi mokslininkų darbai, įgyjamas teorinis ir metodologinis pagrindas atlikti specializuotą ir teoriškai bei praktiškai aktualizuotą viešosios politikos ir valdymo tyrimą.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Students study main theories of public policy and public governance, approaches and methods of policy analysis. Classic and newest works of scholars in the field are analysed. Students acquire theoretical and methodological background to do specialized research, grounded on theoretical and practical needs.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Šis dalykas yra būtinas norint išmanyti viešosios politikos ir valdymo tyrimų įdirbį, naujausias priegas ir metodus, viešosios politikos ir valdymo vietą ir reikšmę socialiniuose tyrimuose ir politinėje bei administracinėje praktikoje.

Dalyko tikslai

Tobulinti bei gilinti doktorantų gebėjimus analizuoti viešosios politikos ir viešojo valdymo problemas, veikėjus bei išteklius, o taip pat ir viešosios politikos formavimo bei įgyvendinimo specifiką atskirose viešojo sektoriaus srityse, nustatyti ir įvertinti viešosios politikos ir viešojo administravimo sistemų sąsajas.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

- Pagrindinės viešosios politikos teorijos:** Studijuojamos politikos proceso, viešosios politikos koalicijų ir tinklų bei kitos teorijos, analizuojami svarbiausi moksliniai šiomis teorijomis paremti darbai.
- Viešosios politikos analizės priegos ir metodai:** Studijuojamas politikos planavimas, politikos efektyvumo ir veiksmingumo, poveikio vertinimas; argumentacijos būdai ir priemonės politikos analizėje; naratyvinė ir diskursyvinė politikos analizė ir pan.
- Politikos įgyvendinimas ir viešasis administravimas:** Studijuojami viešosios politikos įgyvendinimo analizės būdai, jų stipriosios ir silpnosios pusės, politikos pokyčiai ir jų prielaidos bei sąlygos, įrodymais grįsta politika ir veiklos valdymas.
- Viešosios politikos tyrimai lyginamuoju aspektu:** Studijuojama įvairių viešosios politikos sričių (ekonomika, krašto apsauga, švietimas, socialinė politika, etc.) specifika
- Viešojo valdymo koncepcijos:** Studijuojamos tinklaveika grįsto valdymo, demokratinio dalyvaujamojo valdymo ir kt. koncepcijos, jų ryšys su viešosios politikos koncepcijomis
- Normatyvinis elementas viešosios politikos ir valdymo tyrimuose:** Analizuojamas vertybių

vaidmuo viešojoje politikoje, vertybinė viešojo administravimo dimensija, atsispindinti pavyzdžiui, „gero valdymo“ ar „demokratinio viešojo administravimo“ sampratose.

Studijų pasiekimų vertinimas

Parengtas savarankiškas namų darbas (referatas/mokslinis straipsnis) – 70 proc., diskusija - egzaminas parengto namų darbo tema – 30 proc.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Smith Kevin B, Larimer Ch W. The Public Policy Theory Primer. 2nd edition Westview Press, 2013.
2	Peter Carroll and Richard Common (editors) Policy Transfer and Learning in Public Policy and Management. Routledge, 2013
3	Christopher Koliba, Jack W. Meek and Asim Zia (editors) Governance Networks in Public Administration and Public Policy. CRC Press, 2011.
4	Mark Bevir. Democratic Governance. Princeton University Press, 2010.
5	Wouter van Dooren, Geert Bouckaert John Halligan (editors) Performance Management. Routledge, 2010.
6	Wayne Parsons Viešojo politika. Politikos analizės teorijos ir praktikos įvadas. Vilnius: Eugrimas, 2001.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Carl V. Patton, David S. Sawicki, Jennifer J. Clark (editors) Basic methods of Policy Analysis and Planning. 3rd edition. Pearson, 2013.
2	Karen Bogenschneider, Thomas J. Corbett (editors) Evidence-based policymaking: insights from policy-minded researchers and research-minded policymakers. Routledge, 2010.
3	Howlett Michael, Ramesh M and Perl Antony. Studying Public Policy: Policy Cycles and Policy Subsystems. 3rd edition. Oxford University Press, 2009.
4	Sabatier P.A (editor), Theories of the Policy Process, Boulder , CO: Westview Press, 2007.
5	Luca Gnan, Alessandro Hinna, Fabio Monteduro (editors) Conceptualizing and Researching Governance in Public and Non-Profit Organizations. Emerald, 2013
6	Hugh T. Miller. Governing Narratives. Symbolic Politics and Policy Change. The University of Alabama Press, 2012
7	Wil A. H. Thissen • Warren E. Walker (editors) Public Policy Analysis: New Developments. Springer, 2013.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1	Saulius Pivoras	VDU	Doc., dr	s.pivoras@pmdf.vdu.lt
2	Artūras Grebliauskas	VDU	Prof. Habil.dr.	agrebliauskas@gmail.com

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
POL8016	6	VDU	PMDF	Politologijos

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

EUROPOS SĄJUNGOS VIEŠOJI POLITIKA

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

PUBLIC POLICY OF THE EUROPEAN UNION

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	0.5
Konsultacijos	
Seminarai	0.5
Individualus darbas	5

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – lavinti doktorantų gebėjimus interpretuoti Europos Sąjungos viešosios politikos raidą įvairių teorijų požiūriais. Analizuodami atskiras europinės politikos sritis, studijuojantieji gilina integracinių procesų suvokimą. Įgyjami gebėjimai lyginamuoju aspektu vertinti europinės politikos poveikį valstybių narių politikos raidai bei administravimo sistemoms.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of the course is to develop abilities of the students to interpret development of the European Union public policies from diverse and different theoretical perspectives. By analyzing particular European policies, students should develop their understanding of integration processes. Apart from that tools and means to evaluate impact of the European policies on political developments of the Member States and their administrative systems will be acquired.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Nacionalinės ES valstybės vis labiau ir labiau yra įtraukiamos į ES viešosios politikos lauką. ES kompetencija pamažu apima įvairius viešosios politikos aspektus. Tuo būdu, kompetencijų reikalingų ES viešosios politikos supratimui ir ir jos teikiamų instrumentų panaudojimas-aktualumą skatinantis faktorius.

Dalyko tikslai

Taikyti įvairias teorines prieigas europinės viešosios politikos analizei.

- Analizuoti pasirinktą europinės politikos sritis.
- Vertinti europinės viešosios politikos poveikį įvairių valstybių narių politinių bei administracinių sistemų raidai.

Atsižvelgti į Europos Sąjungos viešosios politikos interpretacijas, vykdant savo srities mokslinius tyrimus.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Europos viešosios politikos analizės teorinės prieigos: naujojo institucionalizmo, daugialygio valdymo, konstruktyvizmo ir kiti požiūriai. Bendrijos metodas, politikos koordinavimas. Atskirų bendrųjų politikų (bendra žemės ūkio politika, monetarinė politika, sanglauda) analizė: integracijos gylis ir teisinio reglamentavimo pobūdis. Europeizacijos interpretacijos. Sprendimų priėmimo bendrosios užsienio ir saugumo politikos srityje specifika.

Studijų pasiekimų vertinimas

Rašto darbas sudaro 50 proc., egzaminas raštu – 50 proc. galutinio pažymio.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	Bulmer S. Policy transfer in European Union Governance: regulating the utilities. London, 2007, 221 p.

2.	Carr F., Massey A. Public policy and the new European agendas. Cheltenham, 2006, 450 p.
3.	Hooghe, L., Marks, G., Multilevel governance and European integration, Oxford, 2001.
4.	Knill, Ch. Introduction: Cross-national policy convergence: concepts, approaches and explanatory factors, <i>Journal of European Public Policy</i> , 2005, Vol. 12, No. 5, p. 764-774.
5.	Wallace H., Pollack M.A., Young A.R. Policy-making in the European Union. 2010, 648 p.

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Van der Hoek M.Peter. Handbook of public administration and policy in the European Union. Boca Raton, 2005, 825 p.
2.	Considine M. Making Public Policy: Institutions, Actors, Strategies. Cambridge, 2005, 262 p.
3.	Feldman. A.Robert and Watson C.Maxwell. Into the EU: Policy Frameworks in Central Europe. New York, 2002, 236p.
4.	MacCormick, John and Olsen, Jonatan, The European Union: Politics and Policies, Boulder, 2013, 400 p.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1	Prof. dr. Liudas Mažylis	VDU	Prof.dr	l.mazylis@pmdf.vdu.lt
2	Prof. dr. Šarūnas Liekis	VDU	Prof.(HP), PhD	s.liekis@pmdf.vdu.lt
3	Doc. Dr. Saulius Pivoras	VDU	Doc.dr	s.pivoras@pmdf.vdu.lt